

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Правни основ за доношење прописа

Правни основ за доношење овог прописа је члан 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), којим је прописано да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са циљем и сврхом закона, а у вези са чланом 60. став 2. Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, број 25/13), по коме Влада доноси годишњи програм финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у складу са основним актима којима се утврђује политика ефикасног коришћења енергије и другим актима и прописима из области ефикасног коришћења енергије, уговорима, као и међународним уговорима чији је потписник Република Србија.

II. Разлози за доношење прописа

Уредбом о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години („Службени гласник РС”, број 9/21) предвиђена су средства за финансирање активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години.

Наведена средства су била намењена за финансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности пријављених на Јавни позив за кандидовање пројеката ради финансирања унапређења енергетске ефикасности у објектима од јавног значаја у јединицама локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС), ЈП 1/20-21, као и за окончање финансирања програма из претходне године.

Међутим, до сада су се спроводили поступци који се односе на финансирање пројеката унапређење енергетске ефикасности објеката од јавног значаја у ЈЛС, који обухватају предшколске установе, школе, домове здравља и друге објекте од значаја за локалну заједницу.

Овом допуном ЈЛС добијају право да путем програма енергетске санације стамбених зграда, породичних кућа и станова финансирају појединачне пројекте које ће ЈЛС бирати путем јавног позива који ће бити намењен стамбеним заједницама и власницима породичних кућа и станова у складу са одговарајућим прописом ЈЛС.

Имајући у виду да се око 40% од укупне финалне енергије утроши у стамбеном сектору, овом допуном допуном Уредбе о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години, даје се финансијска подршка ЈЛС да се спроведу мере енергетске ефикасности у стамбеном сектору.

III. Објашњење основних правних института

Чланом 1. ове Уредбе се у Уредби о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години, у Програму финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години, у поглављу V. Начин финансирања, после става 3. додаје се нови став 4.

Чланом 2. Уредбе уређено је да ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. Процена финансијских средстава потребних за спровођење акта

Средства за финансирање активности и мера унапређење енергетске ефикасности Републике Србије у 2021. години, обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, број 149/20), Разделу 28-Министарство рударства и енергетике, Програм 0502 – Енергетска ефикасност, Функција 430 – Гориво и енергија, Програмска активност 0001 – Подстицаји за унапређење енергетске ефикасности, на апропријацији економској класификацији 463-Трансфери осталим нивоима власти у износу од 500.240.000 динара.

V. Разлог због кога се предлаже да уредба ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије"

Потребно је да Уредба ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" из разлога што се њеним доношењем стичу услови за расписивање јавног позива за доделу средстава за програме енергетске санације стамбених зграда, породичних кућа и станова, што је веома значајно за ЈЛС и грађане Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА УРЕДБЕ О УТВРЂИВАЊУ ПРОГРАМА ФИНАНСИРАЊА АКТИВНОСТИ И МЕРА УНАПРЕЂЕЊА ЕФИКАСНОГ КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГИЈЕ У 2021. ГОДИНИ, КОЈА СЕ ДОПУЊУЈЕ

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се Програм финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Активности и мере унапређења ефикасног коришћења енергије који ће се финансирати у 2021. години, као и износ средстава за обављање тих активности и мера утврђени су програмом из члана 1. ове уредбе.

Члан 3.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ПРОГРАМ

ФИНАНСИРАЊА АКТИВНОСТИ И МЕРА УНАПРЕЂЕЊА ЕФИКАСНОГ КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГИЈЕ У 2021. ГОДИНИ

I. УВОД

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС”, број 101/15), енергетска ефикасност и веће коришћење обновљивих извора енергије сврстани су међу приоритете.

Унапређење енергетске ефикасности како у секторима производње тако и у секторима потрошње енергије препознато је као један од кључних елемената енергетске политике Републике Србије, с обзиром да доприноси сигурности снабдевања енергијом, смањењу потрошње енергије у приватном и комерцијалном сектору, повећању конкурентности индустрије и повећању стандарда грађана, односно доприноси смањењу увозне зависности и смањењу негативних ефеката сектора енергетике на животну средину, а нарочито емисије гасова који стварају ефекат стаклене баште.

Законодавно-правни оквир за уређивање ефикасног коришћења енергије у Републици Србији успостављен је усвајањем Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, број 25/13 – у даљем тексту: Закон), Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон и 9/20), Правилника о условима за расподелу и коришћење средстава Буџетског фонда за унапређење енергетске ефикасности Републике Србије и критеријумима о изузимању од обавезе вршења енергетског прегледа („Службени гласник РС”, број 12/19 – у даљем тексту: Правилник), Правилника о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС”, број 61/11) и Правилника о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Службени гласник РС”, бр. 69/12 и 44/18 – др. закон).

На основу обавеза Републике Србије које проистичу из Уговора о оснивању Енергетске заједнице („Службеном гласнику РС”, број 62/06), Одлуке Министарског савета Енергетске заједнице број 2009/05/МС-Епс од 18. децембра 2009. године којом је Република Србија прихватила обавезу примене Директиве 2006/32/ЕС о енергетској ефикасности у секторима потрошње енергије, као и Закона, донет је Закључак о усвајању Трећег акционог плана за енергетску ефикасност Републике Србије за период до 2018. године („Службени гласник РС”, број 1/17 – у даљем тексту: Акциони план). Акционим планом предвиђа се низ мера за унапређење енергетске ефикасности у секторима домаћинства, јавног и комерцијалног сектора, индустрије, транспорта и сектора производње енергије. Циљ за период 2016–2018. године износи 4,6% уштеде у односу на потрошњу финалне енергије у 2008. години (0,3824 Мтое). Исто тако, у складу са Одлуком Министарског савета (D/2015/08/МС-ЕпС) из 2015. године за потписнице Енергетске заједнице постала је обавезна примена Директиве 2012/27/EU о енергетској ефикасности. Као део имплементације ове директиве на нивоу потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице дефинисан је циљ да потрошња енергије не сме бити већа од 187 Мтое (милиона тона еквивалентне нафте) примарне енергије, односно, 133 Мтое финалне енергије. Сходно овом циљу, Уредбом о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. до 2023. године („Службени гласник РС”, број 104/17) утврђено је да је индикативни циљ Републике Србије у 2021. години да потрошња примарне енергије не пређе 17,981 Мтое примарне енергије, а потрошња финалне енергије 13,103 Мтое финалне енергије за енергетске сврхе.

Законом је предвиђено оснивање Буџетског фонда за унапређење енергетске ефикасности Републике Србије (у даљем тексту: Буџетски фонд) који представља ефикасан начин за прикупљање и пласирање средстава у сврху финансирања или суфинансирања пројеката, програма и активности које за циљ имају ефикасније коришћење енергије, и то за:

- 1) примену техничких мера у циљу ефикасног коришћења енергије у секторима производње, преноса, дистрибуције и потрошње енергије;
- 2) подстицање развоја система енергетског менаџмента за субјекте који нису обвезници тог система;
- 3) промовисање и спровођење енергетских прегледа објеката, производних процеса и услуга;

4) изградњу система за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије ако су испуњени захтеви у погледу енергетске ефикасности постројења, прописани у складу са законом којим се уређује област енергетике, а инвеститор топлотну и електричну енергију користи искључиво за сопствене потребе;

5) подстицање развоја енергетских услуга на тржишту Републике Србије;

6) подстицање употребе обновљивих извора енергије за производњу електричне и топлотне енергије за сопствене потребе;

7) друге намене у складу са законом.

Одлуком о отварању Буџетског фонда за унапређење енергетске ефикасности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 92/13) отворен је Буџетски фонд.

Коришћење средстава из Буџетског фонда врши се у складу са годишњим програмом финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије.

Овим програмом одређују се циљеви програма, мере унапређења енергетске ефикасности које ће бити финансиране, начин финансирања и носиоци програма.

II. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА ФИНАНСИРАЊА АКТИВНОСТИ И МЕРА УНАПРЕЂЕЊА ЕФИКАСНОГ КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГИЈЕ У 2021. ГОДИНИ

Основни циљ Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2021. години (у даљем тексту: Програм) је финансијска подршка мерама и механизмима унапређења енергетске ефикасности предвиђених Законом, Акционим планом и другим стратешким документима из области енергетике.

Програмом треба да буду постигнути следећи посебни циљеви:

1) остваривање уштеде енергије и њено рационално коришћење применом проверених савремених технологија и производа чије је коришћење економски оправдано;

2) коришћење обновљивих извора енергије за сопствене потребе;

3) уполненост привредних субјеката;

4) заштита животне средине кроз смањене емисије гасова који стварају ефекат стаклене баште (ГХГ гасови);

5) повећање јавне свести о значају енергетске ефикасности.

III. НОСИОЦИ ПРОГРАМА

Носиоци Програма су:

1) Република Србија;

2) јединице локалне самоуправе и градске општине (у даљем тексту: ЈЛС), привредна друштва, односно друга правна лица чији је оснивач ЈЛС, аутономна покрајина, односно Република Србија.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ МЕРА УНАПРЕЂЕЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ СРЕДСТВИМА БУЏЕТСКОГ ФОНДА

Мере унапређења енергетске ефикасности које се нарочито финансирају или суфинансирају у складу са овим програмом су следеће:

1) унапређење термичког омотача зграде, односно свих елемената зграде који раздвајају унутрашњи грејани простор од спољашњег простора и негрејаног простора зграде, путем:

- (1) замене спољних прозора и врата и других транспарентних елемената термичког омотача,
  - (2) постављања термичке изолације зидова, крова, таваница изнад отворених пролаза, зидова, подова на тлу и осталих делова термичког омотача према негрејаном простору;
- 2) унапређење термотехничких система у згради путем замене система или дела система ефикаснијим системом путем:
- (1) замене постојећег котла ефикаснијим котлом (грејач простора или комбиновани грејач),
  - (2) уградњом електронски регулисаних циркулационих пумпи,
  - (3) уградњом термостатских вентила на свим грејним телима,
  - (4) уградњом уређаја за мерење предате количине топлоте свим појединачним потрошачима,
  - (5) уградњом топлотних пумпи (грејач простора или комбиновани грејач),
  - (6) уградњом опреме за даљинску контролу и аутоматску регулацију рада термотехничких система,
  - (7) заменом постојећих и уградњом нових ефикасних система за климатизацију,
  - (8) заменом постојећих или уградњом нових система за вентилацију са рекулперацијом топлоте,
  - (9) заменом постојећих или уградњом нових система за централну припрему потрошне топле воде;
- 3) модернизација система унутрашњег осветљења у објектима путем:
- (1) замене извора светлости, односно светиљки,
  - (2) инсталирања савремене опреме за контролу и управљање системом унутрашњег осветљења (даљинска контрола, регулатори осветљења и др.);
- 4) уградња соларних колектора у инсталацију за централну припрему потрошне топле воде;
- 5) модернизација система јавног осветљења у ЈЛС путем:
- (1) замене извора светлости, односно светиљки,
  - (2) уградња савремене опреме за контролу и управљање системом осветљења (даљинска контрола, регулатори интензитета осветљења и др.);
- 6) обука запослених у зградама које су предмет пројеката финансираних средствима Буџетског фонда из ефикасног коришћења енергије;
- 7) друге мере за унапређење енергетске ефикасности.

Мере из става 1. ове главе се могу финансирати и донацијама уколико буду обезбеђене.

V. НАЧИН ФИНАНСИРАЊА

За реализацију овог програма и преузетих обавеза на основу Уредбе о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2020. години („Службени гласник РС”, број 63/20) користе се средства Буџетског фонда која су обезбеђена на основу Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, број 149/20), у износу од 500.240.000,00 динара, на Разделу 28 – Министарство рударства и енергетике, Програм 0502 – Енергетска ефикасност, Функција 430 – Гориво и енергија, Програмска активност 0001 – Подстицаји за унапређење енергетске ефикасности, Економска

класификација 463 – Трансфери осталим нивоима власти. Средства за финансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности могу се одредити као бесповратна средства.

Средства за финансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности пријављених на Јавни позив за кандидовање пројеката ради финансирања унапређења енергетске ефикасности у објектима од јавног значаја у ЈЛС, ЈП 1/20-21 (у даљем тексту: Јавни позив), биће предвиђена у акту о финансирању пројеката који ће донети министарство надлежно за послове енергетике на основу члана 14. став 1. Правилника.

Предност приликом финансирања пројеката унапређења енергетске ефикасности пријављених на Јавни позив имаће пројекти модернизације система јавног осветљења.

У ТОКУ 2021. ГОДИНЕ БИЋЕ РАСПИСАН ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ЈЛС ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА ЕНЕРГЕТСКЕ САНАЦИЈЕ СТАМБЕНИХ ЗГРАДА, ПОРОДИЧНИХ КУЋА И СТАНОВА.

Финансирање пројеката врши се у складу са Правилником, а корисници средстава су ЈЛС.